ئەزموون و یاد

پشکۆ نەجمەدین

بەشی چوارەم: :   بۆ دیتنی بەشی یەکەم و دووەم کلیکی ئێرە بکە بۆ بەشی سێیەمیش کلیکی ئێرە

(زەویەسوور)، وەکو ئەو فەرشە مەخمەڵییانەی لە فرگەی وڵاتاندا بۆ پێشوازیی گەورەپیاوان و سەرەکدەوڵەتان رادەخرێن، بە رەنگی وەک یاقووتیەوە، لە دامێنی دەربەندەوە دەڕژێتە بەرایی ئاوایی.
چەندسەد مەترێکم مابوو تا سڵاو لە یەکەم ماڵی (هاوار)بکەم، لەپڕ بە دەستی چەپدا بۆ نێو ئەو چەم و چڕگەنەی کە بە بەردەم ئاواییدا درێژ دەبێتەوە و دواتر تێکەڵ بە بەردەوامیی چەمی (تەوێڵە)دەبێت و پێچاوپێچ بەرەو گوندی (گریانە)و پاشتریش لە دەراوێکی بە لرفە و هاژەدا، لە هەناوی وەچەپۆکان کەوتووی (سیروان)دا ون دەبێ، بام دایەوە.
باخێکی بەهاری...باخێک لە دارگوێز، دارهەنار، دارچواله و هەڵوژە و هەموو دارەکانی تری باخچەی خوا!.باخێک بە رەنگ و بۆن و تامی (نیسان)ەوە....
لەسەر کانییەبەهارەیەک وچانم بۆ گرت و توێشووم لێ کردەوە...
لەوێوە، هێندەی چلۆپۆپی تێکچڕژاوی درەختان بوار دەدا، جموجوڵی نێو ئاواییم وەبەر سەرەنج دا..نە ئێرە و نە هیچ گوندێکی دیکەی ئەو دەڤەرە، بۆ کەسانی لاپرسەن و نەناسراو نەدەکرا شوێنی دڵنیایی بن.مەفرەزەی جاشان دێ بە دێ و گوند بە گوند لە شوێن پێشمەرگە دەگەڕان و راویان دەکردن.
پاڵم بە کەڵەکەبەردێکەوە دا و چاوم لە قەدی ئەستووری سوورەچنارێک بڕی و وەک ئەوەی کتێبێک لەوێدا بخوێنمەوە، لەژێر لێوانەوە قسانم دەکرد:
مەملەکەتی شێخ مەحمود و شۆڕشی بارزانییەکان، کۆماری کوردستان و شۆڕشی ئەیلول...ئەیلول و ئاشبەتاڵ و شکست و خۆوەدەستەوەدان....خەبات، خوێن، هەستان و گلان و دیسانیش هەستانێکی تر...شەنوکەوکردنی خەرمانی ئەم ئەزموونە شکستخواردووانە و گەڕان لە دوی بەرسڤێکی قەناعەت هێنەر، بۆ من نە کارێکی زێدە سەخت بوو و نە پێویستیشم بە خۆماندووکردن و خۆسەغڵەت کردن هەبوو!...کۆمەڵەی مارکسی ـ لینینی کوردستان، لە دەستوور و بڵاوکراوە نهێنییەکانی خۆیدا و یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانیش لە بڵاڤۆکی (یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بۆچی)دا، هەموو مەسەلەکانیان وەکو هێلکەی پاککراو، دەرخواردی من و هەزاران گەنجی خوێنگەرمی وەکو من دابوو!.واتە ئێمە کە لەژێر کارکردی ئایدۆلۆژیی م.ل و لە چوارچێوەی رێکخستنی پۆلاینی کۆمەڵەدا قاڵکرابوین و خاراودرابوین، جێگای هیچ جۆرە گومان و دڵەڕاوکێیەکی فیکری و سیاسی لە هزرماندا نەدەبوویەوە!.
تەواوی شۆڕشەکانی کورد، بە شۆڕشی ئەیلولیشەوە؛ سرووشتی چینایەتییان، شێوە و سترەکتۆری رێبەرایەتییەکەیان، ئایدیا و ئامانج و رێبازیان، بازنەی پەیوەندییە سیاسییەکانیان، هۆی شکست و

www.kurdistannet.org

هەرەسەکانیان، لە تیۆر و فیکری کۆمەڵەدا بە موتڵەقی و کۆنکریێتی راڤەکرابون و ئەڵتەرناتیڤی شۆڕشگێڕانەشیان بۆ دانرابوون!....

ـ رێبەر و سەرکردەی شۆڕشەکان؛ سەرەک خێڵ و پیاوانی ئایینی، دەرەبەگ و کۆنەپەرست و بەشێک لە بورژوای نیشتمانی، کە ویست و ئامانجەکانیان چ وەک کەس و چ وەک چین، لەگەڵ نێوەرۆکی شۆڕشی کورددا یەک ناگرنەوە و بەیەک ناتەبان...واتە ئەوان هیچیان شاسواری ئەو مەیدانە نەبوون و پێداویستییە فیکری و سیاسی و کۆمەڵایەتییەکانی سەرکەوتنی شۆڕشیان دەرک نەدەکرد.ئەوان هەمیشە کەسانی نەفەسکورت و رارا و سازشکار بوونە کە بەرژەوەندی خۆیان و چینەکەیان پێش بەرژەوەندییەکانی شۆڕش داناوە و لە بارودۆخە نالەبار و دژوارەکاندا، چۆکیان داداوە و پشتیان لە میللەت و دۆزەکەی کردووە!.

ـ دەرککردن بە نێوەرۆکی چینایەتیی شۆڕش و دیاری کردنی هێزی بنچینە و بزوێنەر، چینی سەرکردە و رێبەر، هێزە هاوپەیمانە کۆمەڵایەتییەکان لە فاکتەرە گرنگەکانی سەرکەوتنن کە لە شۆڕشەکانی پێشوودا بایەخیان پێ نەدراوە، یاوەکو پێچەوانە مامەڵەیان لەتەکدا کراوە.

ـ پشت نەبەستن بە خۆ و بە جەماوەر، خۆگرێدان بە هێز و دەوڵەتە ناوچەییەکان و متمانەپێکردنیان، وای کردووە کە شۆرشەکانی کورد، ببنە کارتی گەمەی سیاسیی نێوان ئەو دەوڵەتانە و ئەنجامیش بە هەرەس و ئاشبەتاڵ بشکێتەوە!.

ـ بڕوانەبوون بە تیوری خەباتی پارتیزانی، نەبوونی تیوری زانستیی شۆڕش، بەهەند نەگرتنی (چاوگی شۆڕشگێڕی)و قەبوڵ نەکردنی تیزەکانی شۆڕشی جەماوەریی درێژخایەن و پراکتیزەنەکردنی پرانسیپەکانی (ماوتسی تۆنغ)لەمەڕ شۆڕشی رزگاریی نیشتمانی، لە خەسڵەتە دیارەکانی شۆڕشەکانی کورد بوون.نووسینەوەی ئەم سەرختە فیکری و سیاسییە گشتییانەی کۆمەڵە و یەکێتی لە بەرپاکردنەوەی شۆڕشی (نوێ)دا، دەشێ یارمەتی خوێنەرانێک بدات کە ئەو سات لەبەر هەر هۆیەک لێیان بێ ئاگا بوونە و ئێستا پاشی چارەکە سەدەیەک، بیرهێنانەوەیان دەشێ بۆ گەیشتن لە شۆڕش و وەهمی شۆڕش یارمەتیدەر بن و مرۆڤ بکارێت بەراوردێک لە نێوان تیوری دێوجامەئاسای شۆڕش و ئەو دەرئەنجامە پراکتیکییانەی کە لە پرۆسەی (شۆڕش)دەکەونەوە بکات!.

من ئەوێ دەمێ، پاشی دووسالان خەباتی ژێرزەمینی لەنێو ریزەکانی (کۆمەڵە)دا، هەندێک لە دانراوەکانی لینین و دوو کتێبی جیڤارا و (چەپکێک لە وتەکانی ماو)م خوێندبوونەوە و ئیدی خۆم بە (رامبۆ)یەکی لە شکان نەهاتوو دەزانی و چەند سەد پێشمەرگەیەکی کۆمەڵەشم بە کرۆکی لەشکری رزگاریی گەل دەبینی کە لە ماوەیەکی درێژخایەندا، جەنگی پارتیزانی لە شاخەوە بۆ شار پەرە پێ دەدەن و ئەنجام، کۆماری (کوردستانی سوور)دادەمەزرێنن!!.

بە کورتی، مەودای ئەقڵ و تێڕامان و بیرکردنەوەی سیاسیی من، وەکو خوێندەوارێکی سەرچڵی تازەوەخۆکەوتووی دەروێش سیفەت، سنووری بەرنامەی کاڵ و کرچی کۆمەڵە و بەرکوڵی هەندێ کتێبی سیاسی و ئادۆلۆژیی چەپێکی جیا لە گشت چەپە باوەکانی دیکە، تێنەدەپەڕی!.

من باس لە ئەقڵ و ئاوەز و کەمئەزموونی خۆم دەکەم و بە پەیژەی ئاستی تێگەیشتن و دەرکی کەسی دیکەدا هەڵناسەنگێنم..دڵنیاشم زۆربەی زۆری ئەو خوێندەوارانەی کە جێگایان لە ریزەکانی کۆمەڵەدا گرتبوو

و لەو رۆژگارە سەختانەدا داینەمۆی ئەو بزووتنەوە فیکری و سیاسی و چەکدارییەیان هەڵدەسووڕان و ئالاهەڵگرانی شۆڕشی (نوێ)بوون و لە هەندێ کات و شوێنیشدا موعجیزەیان دەخولقاند، رادەی ئاستی دڵسۆزی لێ وەدەرنێی، بازنەی تێگەیشتنی تیوری و سیاسییان لە مەودایەکی دیارکراودا هاتوچۆی دەکرد....!.

_ کلکی ئەم بزنەڕییە بگرە و دەست لە دەستی چۆمەکە بەرمەدە، پاشی سەعات و نیوێکی تر، خۆش بڕۆیت لە گوندی (گریانە)یت!....

پیاوێکی بەساڵاچووی ریش سپیی سمێڵ زلی بە دوکەڵی جگەرە زەردهەڵاتوو، رێگای دوا قۆناغی وەها نیشان دام....لالۆی هاواری، کە لەناکاو لە ژێڵاوە هەڵتۆقی، پاشی چۆنی و خۆشی و ماندوونەوی کردن، لێکۆڵینەوەیەکی وردی لە تەکدا کردم...خەڵکی کوێی؟..کوڕی کێی؟..بۆچی دەچیتە گریانە؟..کێ دەناسی و دەچیتە ماڵی کێ؟...من دەمویست بە کورتەوەڵام لە کۆڵی کەمەوە، کەچی ئەو زیاتری لەگەڵ ورد دەکردمەوە و لە قسەکانم وە گومان بوو...

_ (برا...وەخوا حیچی لەوە ناچێت تۆ خزم و کەسوکارت لە گریانە وێ...ئەگەر بۆ لای جەماحەت ئەچی، بۆچی راس نایەژی!..دویشەو لەگرە ون و مەعلوم ئێسا وان لە گریانە..).

پاشتر بۆم دەرکەوت کە کابرا دەیویست تەم و مژی هەر گومانێک کە لەسەر کەسێکی نەناسراو لە شوێنێکی وەهادا، درووست دەبێت، لای خۆی بیرەوێنێتەوە.هاوار، تەنیا گوندی کاکەییانە لەو ناوچەیەدا، کە کەمتر کەسانی نەفسترم و گزگلیان تێدا هەڵدەکەوت و بە گشتی خەڵکێکی نیشتمانپەرە و دڵسۆز و وەفادار بوون.

لەسەر پشتی پڕ هەوراز و نشێوی بزنەڕێ و هاوسەفەری چۆمەکە، ئەو چۆمەی لە شارەگوندی تەوێڵەوە، گۆران گوتەنی (هەر دەڕواو پێچی پێچی شاخ ناکا تەواو...)، بەرەو گریانە وەڕێ کەوتم....

ساتێ دوا پێچی شاخمان پێچایەوە، لەگەڵ یەکەم خانووی کەلوکۆمی بەرایی ئاواییدا رووبەڕوو وەستاین...چۆمەکە دەستی لە دەستی من کردەوە و خێراتر لە هەناوی هەڵچووی (سیروان)دا ون بوو.من ئێستێکم بۆ کرد و چاوێکم بە سەرتاپای گوندە چکۆلانەکەدا گێڕا...چەند چەکدارێک لە سەربانی ماڵێکی ئەوبەری چۆم، سەرنجیان بەندکردم..ئەوانیش هەر هەمو لە منیان دەڕوانی.دیار بوو ئەوان وریاتر بوون و دەمێک بوو منیان وەبەر چاوی دووربینەکانیان نابوو.ئەوان دەستیان بۆ من رادا..من لە جێی خۆم رووام!..تێغی گومانێک هزری دووکەرت کردم..نەکا ئەمانە مەفرەزەی جاشان بن!..

_ پورێ!..ئەو چەکدارانە پێشمەرگەن...یان؟!

ژنێک کە سەتڵەشیری بە دەستەوە بوو و دەهات بە پەیژەکەدا بۆ بەرهەیوانەکە سەرکەوێت، ئاوڕێکی لەسەرخۆی دایەوە و گوتی:

بەڵێ پێشمەرگەن!..بۆ لای ئەوان دەچیت؟

هەناسەیەکی پڕ لە خۆشی و بەخۆنازینم هەڵکێشا و گوتم: بەڵێ.

بەسەر پردەدارینەکەدا پەڕیمەوە و بە چەند شەقاوان گەیشتمە لایان..سلاوم لێ کردن..دەستم گوشین..ئەملاولام راموسین...بەلام...بەلام بۆ من نامۆ و نەناسراو بوون..چ کەسێکیان بەمن ئاشنا

www.kurdistannet.org

نەبوو!..دیسانەوە گومان و ترس!..باشە پێشمەرگەن، ئەی کێ دەڵێ پێشمەرگەی (قیادەی موەقەت)*نین؟!.

_ مامۆستا شپرز دیاریت!..ماندوویت یان؟!.

_ راستە زۆر ماندووم..بەڵام کەسیشتان ناناسم؟!..

_ من شەوکەتم!...شەوکەتی حاجی موشیر!...خۆ ئێمە خزمین و چەند رۆژێکیشە چاوەڕێتین!.

* قسە و باسم جارێ لە سەرەتای ساڵی ١٩٧٨دا یەو ئەو سەردەمە پارتی دیموکراتی کوردستان لە ژێر ناوی (سەرکردایەتی کاتی)دا کاری دەکرد و وشە عەرەبییەکەی لەسەر زمانان بوو.

www.kurdistannet.org